

Superklein, maar mega vervuילend

De tekst van deze les gaat over microplastics. Deze kleine plasticdeeltjes zijn overal om ons heen te vinden. Hoe komen deze schadelijke plasticdeeltjes in het milieu? En hoe kun je voorkomen dat het er steeds meer worden? Je leest het in deze tekst.

Deze les

- Bij **opdracht 1** lees je de tekst actief en je beantwoordt sleutelvragen.
- Bij **opdracht 2** vul je een bekend-benieuwd-bewaardschema over de tekst in.
- Bij **opdracht 3** kijk je naar de moeilijke woorden in de tekst en probeer je van de woorden die je niet kent achter de betekenis te komen.
- **Opdracht 4, 5 en 6** zijn extra opdrachten. Bij **opdracht 4** beantwoorden jullie quizvragen over de tekst. Hoeveel weet je nog over de tekst? **Opdracht 5** is een debatteer-opdracht. Bij **opdracht 6** maak je een woordenschatpuzzel met moeilijke woorden uit de tekst.

OPDRACHT 1 Actief lezen

1. Kijk goed naar de titel, de kopjes en de foto bij de tekst.
2. Wat weet je al over dit onderwerp? Vul bij opdracht 2 de eerste kolom van het schema in: **Bekend**.
3. Wat verwacht je dat de tekst je gaat vertellen? En wat zou je graag willen weten? Vul dat in bij **Benieuwd**.
4. Lees de uitleg over actief lezen.

Actief lezen. Hoe werkt dat?

- Je werkt in een groepje. Iedereen heeft een tekst.
- Je leest om de beurt een stukje hardop voor.
- Tijdens het lezen denk je hardop. Je zegt het als je een woord niet kent. Dan probeer je de betekenis te vinden. Je kunt daarbij de **woordhulp** gebruiken. Als je een vraag hebt bij een stukje, noem je die ook.
- Samen bespreken jullie waar het stukje over gaat en of jullie begrijpen wat het belangrijkste is.
- Onbekende woorden en vragen schrijven jullie op het **Werkblad Actief lezen** of bij de tekst zelf.
- Bij elk stukje is er een **sleutelvraag**. Die bespreken jullie samen. Het antwoord schrijven jullie op (op het werkblad of bij de sleutelvragen op pagina 2). Sleutelvragen helpen je om de tekst beter te begrijpen.

Een sleutelvraag vraagt bijvoorbeeld:

- naar het **belangrijkste** van een stukje van de tekst;
- naar een **verband** tussen twee stukjes tekst;
- naar iets wat **onduidelijk** is in de tekst.
- naar iets wat je kunt **afleiden** uit de tekst.

5. Lees de tekst actief met je groepje.

Sleutelvragen

Groepje van: _____

Leesdoel: Na het lezen van de tekst weet ik _____

Tijdens het lezen	
Inleiding	1. Waarom is het erg dat je overal microplastics vindt?
Plastic	2. Wat lijkt een voordeel, maar is vooral een heel groot nadeel van plastic?
Microplastics	3. In dit stukje worden drie verschillende soorten microplastics beschreven. Noem de drie soorten die genoemd worden.
Bewust toegevoegd	4. Noem twee redenen waarom microplastics door producenten aan producten worden toegevoegd. 5. Waar komen microplastics uiteindelijk allemaal terecht? Noem drie voorbeelden die in dit stukje genoemd worden.
Alternatieven	6. Hoe blijkt dat het mogelijk is om verzorgingsproducten zonder microplastics te maken? 7. Op welke twee dingen richt Plastic Soup Foundation zich om de plasticvervuiling tegen te gaan?
Beat the Microbead	8. De ECHA heeft een voorstel ingediend voor het beperken van microplastics in verzorgingsproducten. Welke twee bezwaren heeft Plastic Soup Foundation tegen het voorstel? 9. Wat kun je doen met de app Beat the Microbead?
Na het lezen	
10. Je hebt nu de tekst gelezen. Wat zou jij zelf kunnen doen om ervoor te zorgen dat er minder plastics in het milieu terechtkomen.	

OPDRACHT 2 Een bekend-benieuwd-bewaardschema invullen

1. Bij opdracht 1 heb je de kolommen **Bekend** en **Benieuwd** al ingevuld. Nu ga je de derde kolom invullen. Wat moet of wil je onthouden?
2. Welke vragen heb je nog na het lezen van de tekst? Vul die ook in bij **Bewaard**.

Bekend (wat weet ik al)	Benieuwd (wat wil ik weten)	Bewaard (wat weet ik ná het lezen)

OPDRACHT 3 Ophelderen van onduidelijkheden in de tekst

1. Lees de uitleg.

Als je meer dan 10% van de woorden in een tekst niet kent, is het lastig om de tekst goed te begrijpen. Toch zijn niet alle woorden even belangrijk in een tekst. Ook als je niet alle woorden kent, kun je de tekst begrijpen. Bij woorden waarvan je de betekenis niet kent en die belangrijk zijn, kun je strategieën gebruiken om toch achter de betekenis te komen. Kijk of je een stukje van het woord al kent en lees de zinnen ervoor en erna goed. Of zoek het woord op in het woordenboek. Ook helpt het om over de tekst te praten.

2. Lees de tip hieronder.

Let op: je kunt en hoeft **niet alle woorden** op te zoeken. Dat kost te veel tijd en het stoort bij het lezen. Zoek alleen de woorden op die echt belangrijk zijn om de tekst te begrijpen.

3. a. Bij het actief lezen heb je een streep gezet onder woorden die je niet kent. Tel het aantal woorden dat je hebt onderstreept. Het zijn er: _____
- b. De tekst bestaat uit ongeveer 1300 woorden. Hoeveel procent van de woorden heb je onderstreept?
- Meer dan 10% (130 woorden).
 - Minder dan 10%.
- c. Wat heb je gedaan toen je een woord tegenkwam waarvan je de betekenis niet kende? Je kunt meerdere antwoorden kiezen.
- Ik heb bedacht of het woord belangrijk is.
 - Ik heb de betekenis afgeleid uit de context (de zinnen eromheen).
 - Ik heb het woord opgezocht in het woordenboek.
 - Niets, ik heb gewoon doorgelezen.
- d. Hoe goed heb je de tekst begrepen?
- Ik heb de hele tekst goed begrepen.
 - Ik weet ongeveer waar de tekst over gaat, maar sommige stukjes vind ik onduidelijk.
 - Ik weet ongeveer waar de tekst over gaat, maar ik begrijp enkele woorden nog steeds niet.

4. Lees de uitleg op de volgende bladzijde.

Uitleg

In een tekst staan dus soms woorden die je niet kent. Je probeert eerst zelf de betekenis van die woorden af te leiden. Wat kun je dan doen?

Lees een stukje **terug** of lees een stukje **verder**. Misschien wordt daar uitgelegd wat het woord betekent.

Kijk naar de **foto's** of **illustraties** bij tekst. Misschien hebben die wat te maken met het woord.

Kijk goed naar **het woord zelf**. Soms ken je al een stukje van het woord. Dat kan je helpen om te bedenken wat het woord betekent.

Denk zelf goed na en gebruik je **eigen kennis**.

Weet je dan nog niet wat het woord betekent? **Vraag** het aan iemand anders of zoek het woord op in het **woordenboek**. Let hierbij op de volgende dingen:

- De woorden in het woordenboek staan in alfabetische volgorde. Let bij het zoeken op de eerste letter(s) van het woord.
- Soms staan er meerdere betekenissen van een woord in het woordenboek. Bijvoorbeeld bij *beperkt*. Kijk dan welke betekenis het beste in de zin past.
- Als een woord in het meervoud in de tekst staat, zoek je het op bij het enkelvoud.
- Soms staat er een uitdrukking of werkwoord dat uit verschillende woorden bestaat. Bijvoorbeeld *in staat zijn*. Dat kun je meestal opzoeken bij het zelfstandig naamwoord. Hier is dat *staat*.
- Een werkwoord zoek je altijd op bij het hele werkwoord. Dus *uitbrak* zoek je op bij *uitbreken*.
- Je kunt een woord ook in een online woordenboek opzoeken. Dan hoeft je dus niet te letten op de alfabetische volgorde. De overige punten gelden wel ook voor een online woordenboek.

5. Op de volgende bladzijde staat een schema met woorden uit de tekst. Zoek steeds het woord op in de zin en omcirkel het. Werk in tweetallen. De een bedenkt zelf wat het woord betekent met behulp van de strategie *ophelderen*. De ander zoekt het woord op in een woordenboek. Controleer ook altijd of de betekenis in de zin past.
6. Vergelijk de betekenissen. Wissel bij het volgende woord de rollen om.

woord	eigen betekenis	betekenis in het woordenboek
1. minuscuul (r. 1)		
2. de eigenschap (r. 11)		
3. de grondstof (r. 13)		
4. recyclebaar (r. 16)		
5. vergaan (r. 23)		
6. synthetisch (r. 30)		
7. de waterzuiverings- installatie (r. 41)		
8. campagne voeren (r. 54)		
9. beperken (r. 63)		
10. de samenstelling (r. 73)		

OPDRACHT 4 Quiz: ga zitten of blijf staan (extra opdracht 1)

Je hebt nu net de tekst gelezen over microplastics. Luister goed naar wat je juf of meester zegt. Is het waar? Dan blijf je staan. Is het niet waar? Dan ga je zitten. Kun je uitleggen waarom je staat of nog zit?

Hoeveel weet je nu over microplastics?

OPDRACHT 5 Debatteren met elkaar (extra opdracht 2)

Jullie gaan met elkaar debatteren. Luister goed naar de juf of meester.

OPDRACHT 6 Een woordenschatpuzzel maken (extra opdracht 3)

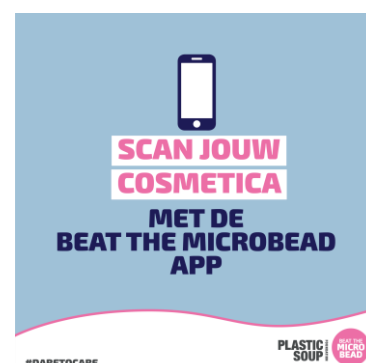
Hieronder staan enkele woorden die in de tekst voorkomen. Weet je nog wat ze betekenen? Zoek het juiste woord bij de betekenis en vul dat in in de puzzel. Heb je alle woorden ingevuld? Wat lees je van boven naar beneden in de vetomlijnde hokjes?

kies uit de volgende woorden:

beperken - campagne voeren - eigenschap - grondstof - minuscuul - recyclebaar
samenstelling - synthetisch - vergaan - waterzuiveringsinstallatie

1. gemaakt van materiaal dat niet in de natuur voorkomt
2. zeer klein
3. actie ondernemen om iets onder de aandacht te brengen
4. opnieuw te gebruiken
5. een materiaal waarvan producten worden gemaakt
6. minder laten worden
7. van welke stoffen iets gemaakt is
8. een aantal bij elkaar horende apparaten die water schoonmaken
9. iets wat echt hoort bij iets of iemand
10. langzaam uit elkaar vallen en dan ophouden te bestaan

1															
2															
3															
4															
5															
6															
7															
8															
9															
10															

oplossing:

Wat lees je van boven naar beneden in de vetomlijnde hokjes? _____

Bedenk een mooie zin met dit woord:
